

Asia: VN/27221/2022

Lausuntopyyntö hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vanhuspalvelulain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnonantajan organisaatio

Järjestö

1. Pidättekö luonnoksessa esitettyä siirtymäkauden muutosta kannatettavana riittävän henkilöstön turvaamiseksi tämänhetkisessä henkilöstötilanteessa?

Kyllä

Jos kyllä, voitte esittää asiaan liittyvät näkökohtanne riittävän henkilöstön turvaamiseksi.

Muistiliiton kanta on ollut, että riittävä henkilöstömitoitus on yksi elementti hyvän hoidon turvaamiseksi emmekä siksi pidä siirtymäkauden muutosta lähtökohtaisesti kannatettavana. Henkilöstön määrä ei kuitenkaan yksin riitä turvaamaan muistisairaiden hyvää hoitoa. Henkilöstön osaamisen vahvistaminen riittävällä perehdytyksellä ja koulutuksella sekä hoivayksiköiden työskentelymallien kehittäminen ovat avainasemassa nyt ja tulevaisuudessa. Tälläkin hetkellä samalla mitoituksella järjestetään asiakkaiden yksilölliset tarpeet huomioimaan pyrkivää hoivaa sekä huolehditaan henkilöstön työhyvinvoinnista, kun taas osassa yksiköistä sekä hoivan sisällössä ja laadussa että työhyvinvoinnissa on puutteita, vaikka henkilöstön määrä on sama.

Muistisairaahan hoito on vaativaa ja edellyttää asiantuntemusta. Muistisairauden erityispiirteisiin, muistisairaiden kohtaamiseen ja työmenetelmiin liittyvä koulutus on yksi hyvän hoidon turvaamisen ratkaisumalli. Ikääntyneiden palveluihin suuntautuvan hoivahenkilöstön peruskoulutuksessa tulisi vahvistaa aiheeseen liittyvää osaamista, nyt ammattilaiset valmistuvat melko ohuin tiedoin muistisairaahan hoitamista ajatellen. Osaaminen ja siitä syntyvä varmuus on yksi työhyvinvointia lisäävä tekijä toimivien rakenteiden ja johtamisen ohella. Muistiliitto katsookin, että mahdollisena siirtymäaikana tulisi kiinnittää erityistä huomioita olemassa olevan henkilöstöresurssin kouluttamiseen ja näin pyrkiä turvaamaan parempaa hoitoa pienemmillä resursseilla.

Hoitavan henkilöstön riittävyys on tällä hetkellä todellinen ongelma ja mikäli vaarana on, että hoivapaikkoja joudutaan kokonaan sulkemaan, voi siirtymäaika olla osittain perusteltua. Jos mahdollista, siirtymäaika tulisi toteuttaa erillispäätöksenä esim. alueellisesti.

Jos ei, voitte esittää vaihtoehtoisia ratkaisumalleja ja muut asiaan liittyvät näkökohtanne riittävän henkilöstön turvaamiseksi.

-

2. Pidätekö luonnoksessa esitetyt vaikutusarviointeja riittävän kattavina ja asianmukaisina?

Ei

Voitte halutessanne esittää vaikutustenarviointiin liittyvät näkökohtanne.

Muistiliiton näkemyksen mukaan vaikutustenarvioinnissa tulisi kiinnittää laajemmin huomioita kohderyhmän eli ikääntyneiden ja muistisairaiden hoivayksiköiden asiakkaiden kokonaistilanteeseen. Tällä hetkellä monet säästötoimet ja lainsäädännön uudistukset (mm. Vammaispalvelulain uudistus) tähtäävät ikääntyvien palveluiden rajaamiseen entisestään. Kokonaisarvio ikääntyvien ja erityisesti hauraassa asemassa olevien muistisairaiden tilanteesta ja tulevaisuuden näkymistä puuttuu eikä taloudellisten resurssien lisäämistä nähdä tosiallisena tarpeena. Esitetyn lain vaikutusten arvioinnissa näkökulmia on avattu vain mitoitussuunnitelman näkökulmasta. Muistiliitto esittääkin, että lainsäädännön uudistamisten yhteydessä tulisi tarkastella laajemmin ja kokonaisvaltaisesti eri lainsäädäntöhankkeiden kokonaisvaikutusta ikääntyvien ja erityisesti muistisairaiden ja heidän läheistensä näkökulmasta. Vaarana on, että useat toisistaan irralliset hankkeet ja toimenpiteet heikentävät muistisairaiden ihmisten asemaa. Lisäksi palveluiden ja tukitoimien puuttuessa tai kaventuessa omaishoitajat ja muut läheiset väsyvät, mikä johtaa muiden palvelutarpeiden ja sitä kautta kustannusten kasvuun.

Teiska Minna
Muistiliitto ry